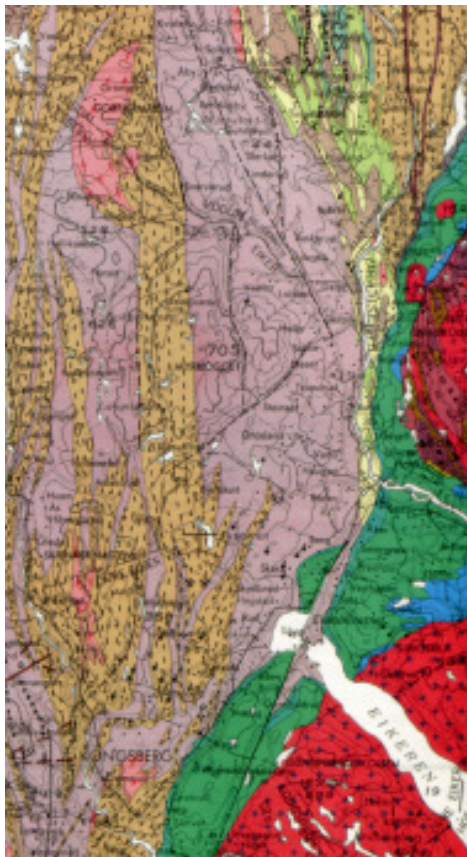

Fra kambro-silur til istid

- geologien legger grunnlaget for bosetning og jordbruk

Eiker ligger i utkanten av det berømte Oslo-feltet og er med et område med usedvanlig interessant geologi. Det har også bidratt til å forme bygdas historie.

Eiker har vært bebodd av mennesker i litt over 10.000 år. Meen grunnlaget for at folk kunne bo her ble lagt lenge før dette. Jordsmonnet og landskapet er blitt til gjennom geologiske prosesser som foregikk for flere hundre millioner år siden.

Oslo-feltet regnes som ett av verdens mest berømte geologiske områder. Det oppsto gjennom vulkansk aktivitet som foregikk for mellom 200 og 300 millioner år siden i et område på vestsiden av Oslofjorden, fra Grenland i sør til Mjøsa i nord. I dette beltet finner vi mange av de mest fruktbare jordbruksområdene i Norge, deriblant Eiker.

Grunnlaget for det jordsmonnet som ble dannet, ligger enda 2-300 millioner år lenger tilbake i tid, i de geologiske epokene som med et felles navn kalles kambro-silur. I denne perioden lå dagens Norge under havets overflate. I havet var det et rikt dyreliv, og restene av døde dyr ble presset sammen og dannet bergarter som skifer og kalk. Riktignok tok det omtrent tusen år før slike dyre- og planterester hadde dannet et lag på 1 millimeter - men i løpet av en periode på 150 millioner år ble det mange meter ut av det! Det var disse bergartene som gjennom den vulkanske aktiviteten i Perm-tida la grunnlaget for et jordsmonn som passet utmerket for jordbruk - både i steinalderen og i dag.

Krillåsen er rester av en endemorene fra istida.

Formingen av landskapet på Eiker skjedde imidlertid mye senere. Det er en prosess som har foregått i løpet av de siste 2 millioner år, den perioden som kalles kvartærtiden, eller istiden. Dette var en periode med flere istider, adskilt av perioder med varmere klima. Den (foreløpig) siste av disse istidene startet for 70.000 år siden og tok slutt for 10-12.000 år siden. Det var ved slutten av denne istiden at den berggrunnen som oppsto i kambro-silur og perm ble malt opp til stein og jord, og løsmassene ble fordelt av is og vann, slik at enkelte områder fikk et rikere jordsmonn enn andre.

Isbreen gravde seg ned i de myke bergartene og skapte dalføret som vi kjenner som Drammensdalen, med en sidedal vestover mot Fiskum og sørvestover langs Eikern. I første omgang skapte det fjorder med rikt dyreliv som steinalderjegerne kunne livnære seg av. På lengre sikt skapte det et jordsmonn som jordbrukere har livnært seg av, fra yngre steinalder til vår egen tid.